

**II Semester B.Com. Examination, May 2017
 (2014-15 and Onwards) (F + R) (CBCS)
 LANGUAGE SANSKRIT – II
 Harshacharitam, Grammar and Translation**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions: 1) Answer in Sanskrit or Kannada or English.
 2) Answer Q. I and VI Sanskrit only.

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत्.

(10×1=10)

सरियाद शृङ्खला आपि भरेयारि.

Choose the correct answer.

1) बाणः कस्य पुत्रः ?

अ) अर्जुनस्य आ) कृष्णस्य इ) चित्रभानोः ई) सुदृष्टेः

2) सुदृष्टिः कः ?

अ) पुस्तक वाचकः आ) ग्रन्थपालकः इ) गायकः ई) नटः

3) वायुपुराणं कः पपाठ ?

अ) सूचीवाणः आ) सुदृष्टिः इ) बाणः ई) गणपतिः

4) बाणः बन्धून्द्रष्टुं कुत्र अगच्छत् ?

अ) राजाधिवासं आ) जनाधिवासं इ) देवाधिवासं ई) ब्राह्मणधिवासं

5) श्यामलः किं कथथितुं पृच्छति ?

अ) रामायणं आ) हर्षचरितम् इ) महाभारतम् ई) पुराणम्

6) द्विजानां राजा कः ?

अ) चन्द्रः आ) सूर्यः इ) बृहस्पतिः ई) शुक्रः

7) बाणः कस्य आस्थाने आसीत् ?

अ) रामस्य आ) भोजस्य इ) हर्षवर्धनस्य ई) श्यामस्य

- 8) चण्डीशतकं किं प्रकारं काव्यम् ?
अ) नाटकम् आ) गद्यम् इ) महाकाव्यं ई) स्तोत्र काव्यं

9) कादम्बरी कस्य कृतिः ?
अ) बाणस्य आ) कालिदासस्य इ) हर्षस्य ई) वामनस्य

10) नलमहाराजः केन अभिभूतवान् ?
अ) कलिना आ) बलिना इ) इन्द्रेण ई) भीमेन

॥. द्वयोः प्रबन्धं लिखत्. (2×10=20)

ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಒರೆಯಿರಿ.

Write an essay on any two.

- 1) ಶ್ರೀಕಣಂತಜನಪದವರ್ಣನಮ् ।
ಶ್ರೀಕಣಂತ ದೇಶದ ವರ್ಣನೆ.
The description of Sreekanthadesha.
 - 2) ಶಯಾಮಲಾಕತ ವಿವಿಧರಾಜವರ್ಣನಮ् ।
ಶಯಾಮಲಾ ಹಳ್ಳಿದ ವಿವಿಧ ರಾಜರಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆ.
Stories of different Kings narrated by Shyamala.
 - 3) ಸಂಸ್ಕृತಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಾಢಕಾಬ್ಯಾಂತಿ ।
ಸಂಸ್ಕृತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಢ ಕಾಬ್ಯಾಂತಿ.
Famous prose works in Sanskrit Literature.

III. एतत् गद्यभागम् कन्नडभाषया आँग्लभाषया वा अनवदत् । (1x12=12)

ఈ గడ్డబాగివను కెనడ అధికారాలో బాసీగే అనువాదిసి.

Translate this prose passage into Kannada or English.

अथ ते तमूचुः - 'तात् सन्तोषजुषां सतत्-सनिहित-विद्याविनोदानां वैतानवन्हिमात्रसहायानां कियन्मात्रं नः कृत्यं सुखितया सकलभुवनभुजि भुजकराजदेहार्दीर्घं रक्षति क्षिर्ति क्षिर्तिभुजो भुजे । सर्वथा सुखिन् एव वयम्, विशेषेण तु त्वयि विमुक्तकौसीद्ये परमेश्वरपाश्वर्वर्तिनि वेत्रासनमधितिष्ठति । सर्वे च यथाशक्तिः यथा विभवं यथाकालं च सम्पाद्यते विप्रजनोचिताः क्रियाकलापाः' इति

ಅಥವಾ / ಅಥವಾ / OR

बाणस्तु विहस्याद्वीत् – ‘आर्थ, न युक्तमनुरूपमभिहितम् । अघटमानमनोरथमिव भवतां कुतृहलमवकल्पयामि । शक्याशक्य-परिसंख्यानशून्याः प्रायेण स्वार्थनृपः । परगुणानुरागिणी प्रियजन कथाश्रवण-रसरभसमोहिता च मन्ये महतामपि मतिरपहरति प्रविवेकम् । पश्यत्वार्यः क परमाणुपरिणामं वदुहृदयम्, क समस्तब्रह्मस्तमभव्यापि देवस्य चरितम् क परिभितवर्णवृत्तयः कतिपये शब्दाः, क संख्यातिगास्तदुणाः ।’

IV. द्वयोः वाक्ययोः सप्तान्दर्भं विवृणुत ।

(2×4=8)

ਏਠੇਂ ਵਾਨ੍ਗੁਗਲੈਨ੍ਡੁ ਸੱਠੋਫੌ ਸੱਕਲੇ ਵੀਚੋਂ।

Explain with reference to context any two sentences.

- 1) आर्थ, न युक्तरूपमभिहितम् ।
- 2) द्विजानां राजा गुरुदाय्यहणमकार्षीत् ।
- 3) सर्वथा सुखिन एव वयम् ।
- 4) यथाकालमधीयते वा वटवः ।

V. द्वयोः लघुटिप्पर्णी लिखत ।

(2×2½=5)

ਏਠੇਂ ਨੂੰ ਕੁਰੋਂ ਲਾਡੁ ਛੋਜ੍ਹੂਰੀ ਬਾਬੋਂ।

Write short notes on any two.

- 1) दशकुमार चरितम् ।
- 2) श्यामलः ।
- 3) पुराणवाचनम् ।
- 4) बाणस्य कुशलप्रश्नाः ।

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

(5×1=5)

- a) पञ्चानां समासानां विग्रहवाक्यं कृत्वा समासनाम लिखत ।

1) कोमलकमलम्	2) उपनगरम्
3) पञ्चवटी	4) हर्षचरितम्
5) महाराजः	6) चक्रपाणिः
7) नीलोत्पलम्	8) राजपुरुषः

- b) द्वयोः वाक्ययोः प्रयोगं परिवर्तयत । (2×2½=5)
- 1) सीता पाठं पठति ।
 - 2) वन्दी श्लोकद्वयं पठति ।
 - 3) तेन पानीयं पीयते ।

VII. कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा अनुवदत ।

5

ಕನ್ನಡ ಶಫ್ತಾ ಉಂಗ್ಲಿ ಭಾಷ್ಯಾ ಅನುವಾದಿ.

Translate into Kannada or English.

दीपावली महोत्सवः दिनत्रयं यावत् आचर्यते । अत्र चतुर्दश दृष्टशक्तेः नाशं सूचयति । अमावास्यायां
लक्ष्मी पूजा प्रचलति । प्रतिपदि दिने वामनरूपिणा विष्णुना प्राप्तानुग्रहः बलिः पूज्यते, अस्मिन्
अवसरे सर्वेषां जीवने अन्धकारः नश्यतु, प्रकाशं प्रसारयतु इत्याशया सद्ग्रन्थ दीपानाम् मालाः विराजन्ते ।

II Semester B.Com. Examination, May 2016
(CBCS) (2014-15 and Onwards) (F + R)
LANGUAGE SANSKRIT – II
Harshacharitam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit, Kannada or English.
 2) Answer Q. I and VI in Sanskrit only.

1. समीचीनं उत्तरं चिनुतः :

(10x1=10)

संरीयादै शुद्धिरवन्नु आर्से उर्वायारि:

Choose the correct answer :

- 1) हर्षचरितस्य कर्ता कः ?
 अ) कालिदासः आ) बाणः इ) दण्डिनः ई) भामहः
- 2) हर्षः कस्य देशस्य राजा ?
 अ) मगधः आ) काशी इ) उज्जयिनी ई) स्थाण्वीश्वरः
- 3) बाणस्य पितृव्यपुत्राः कर्ति ?
 अ) 3 आ) 4 इ) 2 ई) 5
- 4) बाणस्य पिता कः ?
 अ) चित्रभानुः आ) भूषणभट्टः इ) हर्षः ई) राज्यवर्धनः
- 5) सुदृष्टिः कः ?
 अ) गीत गायकः आ) नायकः इ) पुस्तक वाचकः ई) ग्रन्थपालकः
- 6) पुरुवस्य पुत्रः कः ?
 अ) आयुः आ) नहृषः इ) रामः ई) मान्धाता
- 7) कः पवमान पुराणं पपाठ ?
 अ) बाणः आ) श्यामलः इ) सुदृष्टिः ई) गणपतिः

- 8) अतिव्यसनादे काकी क; विपिने विललाप ?
 अ) राम: आ) शन्तनु: इ) नल: ई) नृगः
- 9) श्रीकण्ठदेशस्य राजधानी का ?
 अ) हस्तिनावतिः आ) अमरावतिः इ) स्थाणवीश्वरः ई) इन्द्रप्रस्थः
- 10) चण्डीशतकं किं प्रकारकं काव्यम् ?
 अ) महाकाव्यं आ) स्तोत्र काव्यं इ) नाटकम् ई) गद्यम्

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत : (2x10=20)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ:

Answer any two questions :

1) बाण भद्रस्य जीवन, देश, काल, कृतयः ।
 बाण भद्रस्य जीवन, देश, काल कार्य कुतीर्णः.
 Life, place, date and works of BanaBhatta.

2) शरद् क्रतु वर्णनं ।
 शरद ऋतु वर्णन.
 Description of Sharad season.

3) श्रीकण्ठ देश वर्णनम् ।
 श्रीकण्ठ देश वर्णन.
 The description of Sreekanta desha.

III. एतत् गद्य भागम् कन्नडभाषायां आंग्लभाषाया वा अनुवादत : (1x12=12)

ಈಗಂದ್ಯु ಧಾರಾವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಫ್ಲೆ ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ:

Translate the prose passage into Kannada or English :

प्रीय माणेन च मनस्य सर्वास्तान्पर्यपृच्छत्-कच्चिदेतावतो दिवसान्सुखिनो यूथम् । अप्रत्यूहा वा सम्यक्करण परितोषित द्विजचक्रा क्रातर्वी क्रियते क्रिया । यथावद विकलमन्त्र भाज्जि भुज्जते वा हवीषि हृतभुजः । यथाकालमधीयते वा कटवः । प्रतिदिनमविच्छन्नो वा वेदाभ्यासः ।

अथवा / ಅಥವಾ/OR

सुमहानकालो नः शुश्रूषमाणानाम् । आयस्कान्तमण्य इव लोहानि नीरस निष्टुराणि
क्षुल्लकानामप्याकर्षन्ति मनांसि महतां गुणाः, किमुत स्वभावसरसमृद्धीतेरेषाम् । कस्य न द्वितीय
महाभारते भवेदस्य चरिते कुतूहलम् । आचष्टां भवन् । भवतु धार्गवोऽयं वंशाः शुचिनानेन राजर्षि
चरितश्वरणेन सुतरां शुचितः इत्येवमधिघाय तुष्णीमभृत् ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुतः

$$(2 \times 4 = 8)$$

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭೇಸ್ಥಿತ ಏವರಿಸಿ:

Explain with reference to context **any two** sentences :

V. द्वयोः लघुटिष्पर्णि लिखतः

$$(2 \times 2^1 /_2 = 5)$$

ಎರಡನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟೆಪೆಣ್ಣ ಬರೆಯಿರಿ:

Write short notes on any two :

- 1) कथा-आख्यायिका ।
 - 2) सुबृह्मोः वासवदत्ता ।
 - 3) सुदृष्टेः पुराण वचनम् ।
 - 4) स्थाण्वीश्वर वर्णनम् ।

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत :

a) पञ्चानां समासानां विग्रह वाक्यं कृत्वा समाप्त नाम लिखतः

(5×1=5)

ಒದು ಸಮಾಸಗಳಿಗೆ ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಸಮಾಸದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ:

Dissolve **any five** compounds and name the samasa :

- 1) अधर्मः
 - 2) चक्रपाणिः
 - 3) मेघश्यामः

- 4) देवालयः
 5) कलानिपुणः
 6) कृष्णा जुनौ
 7) यथाज्ञानम्
 8) सप्तपदी ।
- b) द्वयोः वाक्ययोः प्रयोगं परिवर्तयतः : (2x2¹/₂=5)
 एठಳು ಹಾಕ್ಕಿಗೆ ಬ್ರೂಯೋಳು ಉದಲಾಯಿಸಿ :
 Change the voice (any two) :
- 1) सः शालां गच्छति ।
 - 2) तेन जलं पीयते ।
 - 3) रामः कार्यं करोति ।

VII. कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा अनुवादतः

5

ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ :

Translate into Kannada or English :

पुरा धारा नगरे भोजो नाम संस्कृत भाषियः भूपतिः आसीत् । तस्य आस्थाने बहवः विद्वांसः कवयः च आसन् । भोजः स्वयं पण्डितः काव्यज्ञः कविः य अभूत् । चम्पूरामायणं नाम मनोऽङ्गं काव्यं तेनेव प्रणीतम् । तस्य सभायां कालिदासादयः बहवः कवयः व्यराजन्त ।

II Semester B.Com. Examination, April/May 2015**(Freshers) (CBCS) (2014-15 & Onwards)****LANGUAGE SANSKRIT – II****Harshacharita, Grammar and Translation**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit, Kannada or English.**2) Answer Q. I and VI in Sanskrit only.**

1. समीचीनं उत्तरं चिनुत ।

(10x1=10)

संहिता अवधारणा आरोग्य वर्णयते :

Choose the correct answer :

1) बाणः कस्य आस्थाने आसीत् ?

अ) दुष्टन्तस्य आ) हर्षवर्धनस्य इ) कुबेरस्य ई) रामस्य

2) बाणस्य पिता का ?

अ) कुबेरः आ) अच्युतः इ) ईशानः ई) चित्रभानुः

3) बाणस्य जन्मस्थानं किम् ?

अ) प्रीतिकूटम् आ) स्थाणवीश्वरः इ) यस्तिगृहः ई) कनकगृहः

4) सुदृष्टिः किं पुराणं पपाठ ?

अ) शिव आ) विष्णु इ) वायु ई) स्कन्द

5) कस्य चरितं श्रोतुं मनः न कुतूहलि ?

अ) महात्मनां आ) दुरात्मनां इ) नीतिवन्तानां ई) साधकानां

6) कः हर्षचरितं कथयितुं पृच्छति ?

अ) गणपति आ) तारापति इ) अधिपति: ई) इयामलः

7) मदनरसाविष्टः पाण्डुः कुत्र प्राणान् मुमोच ?

अ) बन्धुमध्ये आ) वनमध्ये इ) शालामध्ये ई) शत्रुमध्ये

॥ द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत् । (2x10=20)

ଏପରିଷ୍ଠା ପାତେଗାଇଗେ ଖୁବତରିକି;

Answer any two questions:

- 1) बाणभट्टस्य जीवन-काल-कृतयः ।
भाणभट्टस्य जीवनं, कालं मर्तुं कृतिश्च。
Life, date and works of Banabhatta.
 - 2) बाणभट्ट-ब्राह्मणानां (बन्धुनां) सम्भाषणम् ।
भाणभट्टस्य मर्तुं भ्रातृकृतारं (बन्धुगात्र) संवादः
Conversion between Banabhatta and Brahmins.
 - 3) श्रीकण्ठजनपदवर्णनम् ।
श्रीकण्ठोदयेत्तदवलोकनं
The description of Sreekanthadesha

III एतत् गद्यभागम् कल्पभाष्या औंग्लभाष्या वा अनुवदय । (1x12=12)

କୁର୍ରି ଭାଗମ୍ବନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମାଦିତ

Translate this prose passage into Kannada or English.

अथ तेषां कनीयान् कमलदलदीर्घलोचनः श्यामलो नाम बाणस्य प्रेयान्प्राणानामपि वशयिता दत्तसंज्ञस्तैः सप्रणयं दशनज्योत्स्नास्नपितककुभा मुखेन्दुना बभाषे - “तात बाण, द्विजानां राजा गुरुदास्यहणमकार्षीत् । पुरुखा ब्राह्मणधनतृष्णया दयितेनायुषा व्ययुज्यत । नहुषः परकलत्राभिलाषी महाभुजज्ञ आसीत् । यथातिराहितब्राह्मणीपाणिग्रहणः पपात । सुद्युम्नः स्त्रीमय एवाभवत् । सोमकस्य प्रव्याप्ता जन्तवधीनर्धणता । मान्याता मार्गिनव्यसनेन सप्तप्रौपैत्रो रसातलमगात् ।

अथवा / अंतर्बाही / OR

समपलब्धभूपालसंमानातिशयपरितुष्टा: तस्य ज्ञातयः इलाघमाना निर्यतुः । क्रमेण च कांचिदभिवादयमानः, कैचिद्विभाद्यमानः, कैचिच्छिरसि चुरुव्यमाणः, कांचिन्मूर्धनि समाजिध्रन, कैचिदालिङ्ग्यमानः, कांचिदालिङ्गन, अयैराशिषानुगृह्यमाणः, पराननुगृह्णन्, बहुबन्धुमध्यवर्ती परं मुमुदे । संग्रान्तपरिज्ञोपनीतं चासनमासीनेषु गुरुषु भेजे । भजमानश्चाचार्दिसत्कारं नितरां ननन्द । प्रीयमाणेन च मनसा मर्वास्तान्पूर्यपच्छत् ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत । (2x4=8)

एव इन्द्र वा कृत्यां च न तदेव अपि विवृणुत् ।

Explain with reference to context **any two sentences.**

- 1) यथाकालमधीयते वा वटवः ।
- 2) हर्षचरितादभिन्नं प्रतिभाति हि मे पुराणमिदम् ।
- 3) कस्य न द्वितीयमहाभारते भवेदस्य चरिते कुतूहलम् ।
- 4) एकदेशे तु यदि कुतूहलं वः, सज्जा वयम् ।

V. द्वयोः लघुटिप्पर्णी लिखत । (2x2½=5)

एव इन्द्र इन्द्रियां लग्नं चैत्यैर्विवृणुत् ।

Write short notes on **any two** :

- 1) शरदृतुवर्णनम् ।
- 2) कथा-आख्यायिका ।
- 3) दण्डिनः दशकुमारचरितम् ।
- 4) स्थाण्वीश्वरवर्णनम् ।

VI. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

- a) पञ्चानां समासानां विग्रहवाक्यं कृत्वा समासनाम लिखत । (5x1=5)

इन्द्र नमो नारायणं विग्रहवाक्यं लिखत ।

Dissolve **any five** compounds and name the Samasa.

1) पार्वतीपरमेश्वरी	2) अधर्मः
3) यथाविभवम्	4) पीताम्बरः
5) पञ्चवटी	6) राजपुरुषः
7) नीलोत्पलम्	8) गुरुदक्षिणा

b) द्वयोः वाक्ययोः प्रयोगं परिवर्तयत् । (2x2½=5)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳ ದ್ವಯೋರ್ಥ ಉದಳಾಯಿ.

Change the voice (any two) :

1) माता फलं ददाति ।

2) आरक्षकः चोरं दण्डयति ।

3) त्वया जलं पीयते ।

VII. कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा अनुवदत् ।

ಕನ್ನಡ ಅಳಳಾ ಉತ್ತಮಾಂಶೋ ಅನುವಾಯಿ.

Translate into Kannada or English.

5

अस्ति गोदावरीतीरे विशालः शालमलीतरुः । तत्र नानादिग्देशादागत्य रात्रौ पक्षिणः निवसन्ति । अथ कदाचित् अवसन्नायां रजन्यां अस्ताचलचूडालम्बिनि भगवति चन्द्रमसि लघुपतनको नाम वायसः प्रबुद्धः सन् कृतान्तमिवायान्तं व्याधम् अपश्यत् । तमालोक्य अचिन्तयत्—“कथं अद्य प्रातरेव अनिष्टदर्शनम्” इति ।